

Physician perception of patient adherence compared to patient adherence of osteoporosis medications from pharmacy claim

Az osteoporosis ellen kezelt betegek terápiás elkötelezettségének megítélése az orvosok szerint – összehasonlítva a gyógyszerértári vénybeváltások alapján tanúsított terápiahűséggel

Copher R., Buzinec P., Zarotsky V., Kazis L, Iqbal S. U., Macarios D. *Curr. Med. Res. Opin.* 2010. 26. 777-85.

ÖSSZEFOGLALÁS

Ez a vizsgálat a gyógyszereszedés terén tanúsított, az orvosok megítélése szerinti, illetve az adminisztratív adatok alapján felmért terápiahűséget hasonlította össze osteoporosis miatt kezelt betegeken.

Kutatási terv és módszerek

A vizsgálat során kérdőíves felmérést végeztek posztmenopauzás osteoporosisban (PMO) szenvedő betegeket kezelő orvosok körében, majd a válaszaikat összevetették az általuk kiállított vényeket beváltó gyógyszer-tárak forgalmi adataival. A kérdőívet egy nagy létszámú, amerikai egészségbiztosítási alap kb. 2000 orvosának küldték el telefaxon, vagy postával. Az orvosok körében elvégzett felmérés adatait összefésülték betegeik gyógyszerértári vénybeváltásainak adminisztratív adataival.

Eredmények

Összesen 412 orvos (a megkérdezettek 21,8%-a) válaszolt. Bár a válaszolók részaránya alacsony volt, nem mutatkoztak számottevő demográfiai különbségek a megkeresésre válaszoló, vagy nem válaszoló orvosok között. A megkérdezett orvosok válaszai alapján, betegeik 66%-a rendelkezik magán/kereskedelmi biztosítással és az orvosok több mint 60%-a számolt be arról, hogy évente ellenőrzi PMO betegei állapotát.

Összességében véve, az orvosok becslése szerint a betegek 69,2%-a a kezelés időtartamának 80%-ában terápiahű volt 12 havi kezelés után. Mindazonáltal, a gyógyszerértári vénybeváltás adatai alapján, a betegek 48,7%-a volt terápiahű (MPR \geq 80%) (MPR=medication

possession ratio) 12 havi kezelés után. Az orvosok – gyógyszercsoporttól vagy orvosi szakterületől függetlenül – túlbecsülték betegeik terápiahűségét. A regressziós modellezés kimutatta, hogy a hosszabb gyakorlattal rendelkező orvosok kevesebb, míg az osteoporosis elleni szereket gyakrabban rendelő kollégáik több beteget tartottak terápiahűnek. Az egészségügyi szolgáltatók szerint a mellékhatások és a gyógyszer-költségek a terápiahűség feladásának leggyakoribb okai.

Következtetések

Az orvosok túlbecsülik osteoporosis elleni szerekekkel kezelt PMO betegeik terápiahűségét. Ha sikerül tudatosítani az orvosokban, hogy betegeik elmulasztják az osteoporosis elleni gyógyszerek kitartó szedését, ez elősegítheti a betegtől függő okokat feltáró orvos-beteg párbeszédet. Ezek a megbeszélések azért fontosak, mert a kevésbé terápiahű betegeket fokozottan fenyegeti a csonttörés kockázata. A jövő kutatásainak a betegeket az osteoporosis elleni gyógyszerek kitartó szedését meggátló okokra, továbbá az egészségügyi szolgáltatók és a betegek kommunikációját javító stratégiákra kell összpontosítani. A vizsgálat megállapításait a gyógyszerforgalmi adatbázis elemzésének korlátait szem előtt tartva kell értelmezni. Számolni kell azzal is, hogy a forgalmi adatok kódolása bizonyos mértékig hiányos vagy téves lehet, továbbá a vénybeváltás ténye még nem biztosíték arra, hogy a kiváltott gyógyszert valóban – és az előírásnak megfelelően – be is szedték. A vizsgálati populáció nem feltétlenül tekinthető az összes, osteoporosis miatt kezelt beteg reprezentatív mintájának.

Kommentár

Nemzetközi megfigyelések mutattak rá arra, hogy az új gyógyszert kapó krónikus betegek 28%-a 10 nap után abbahagyja a gyógyszereszedést, ez az arány az első év végére akár 70%-t is elérheti. A gyógyszeres terápia sikerét a korrekt diagnózison és a jól megválasztott gyógyszeres terápián túl, alapvetően meghatározza a beteg együttműködése. Ez a megállapítás különösen igaz az osteoporosis kezelésére. Az osteoporosis gyógyítása során egy jövőben esetleg bekövetkező törés megelőzése érdekében élethosszig tartó, megszakítás nélküli, rendszeres gyógyszereszedésre utasítunk egy olyan beteget, aki gyakran tünet és panaszmentes. Mindez egyaránt nagy elkötelezettséget (adherencia) igényel a betegtől, és feltételezi a gyógyító és gyógyított közötti egyetértést (konkordancia). Ez az amerikai tanulmány azt vizsgálta, vajon helyesen ítélik-e meg az orvosok betegeik terápia iránti eltökéltségét? Vizsgálati módszerük kérdőíves felmérés volt. A kérdőíveket osteoporosis kezelésével foglalkozó háziorvosoknak, belgyógyászoknak és szülész-nőgyógyászoknak küldték ki. A felírt és egy év alatt gyógyszerterápiában kiváltott receptek számának összehasonlításával mérték fel a terápiát abbahagyó és azt folytató betegek számát. A közlemény arra hívta fel a figyelmet, hogy a gyógyszeres terápiát felíró orvosok szakképzésüktől és nemüktől függetlenül, átlagban 15-20%-kal túlbecsülik posztmenopauzás osteoporosisban szenvedő betegeik attitűdjét. A gyógyszercsoportok szerint vizsgálva a kérdést a heti és a havi adagolású bisfoszfonát, a szelektív ösztrogén receptor blokkoló és a teriparatid tekintetében nem találtak lényegi különbséget az adherens betegek százalékos arányában. A megkérdezett orvosok a mellékhatást és a gyógyszer árát tartották a leggyakoribb oknak, amiért betegeik abbahagyták a gyógyszeres kezelést. A szerzők tanulmányukkal közvetetten arra utaltak, hogy az orvos-beteg kapcsolat további javításával az adherencia és ezen keresztül a törésprevenció is hatékonyabbá válhat.

Dr. Tóth Edit Ph.D.
Flór Ferenc Kórház
Reumatológia és Fizioterápiás Osztály